

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 11 d'octubre de 2023

Catequesi. La passió per l'evangelització: el zel apostòlic del creient.

22. Santa Josefina Bakhita: testimoni de la força transformadora del perdó de Crist

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

En el camí de catequesis sobre el zel apostòlic —estem reflexionant sobre el zel apostòlic—, avui ens deixem inspirar pel testimoni de santa Josefina Bakhita, una santa sudanesa. Lamentablement, des de fa mesos el Sudan està ferit greument per un terrible conflicte armat del qual avui se'n parla poc; preguem pel poble sudanès, perquè pugui viure en pau! Però la fama de santa Bakhita ha superat totes les fronteres i ha arribat a tots aquells als quals es nega la identitat i la dignitat.

Nascuda al Darfur —la martiritzada Darfur!— l'any 1869, va ser segrestada de la seva família i esclavitzada quan tenia set anys. Els seus segrestadors la van anomenar “Bakhita”, que significa ‘afortunada’. Va passar per vuit amos —un la venia a un altre... Els sofriments físics i morals dels quals va ser víctima quan era petita, la van deixar sense identitat. Va patir crueltat i violència: al cos hi tenia més de cent cicatrius. Però ella mateixa va testimoniar: «Quan era esclava no em vaig desesperar mai, perquè sentia una força misteriosa que em sostenia.»

Davant d'això jo em pregunto: quin és el secret de santa Bakhita? Sabem que sovint la persona ferida després fereix; l'oprimit es converteix fàcilment en opressor. Això no obstant, la vocació dels oprimits és alliberar-se a si mateixos i dels opressors convertint-se en restauradors d'humanitat. Només en la debilitat dels opressors es pot revelar la força de l'amor de Déu que els allibera tots dos. Santa Bakhita expressa molt bé aquesta veritat. Un dia el seu tutor li regala un petit crucifix, i ella, que mai no havia tingut res en propietat, el conserva amb zel com un tresor. És mirant-lo que experimenta un alliberament interior perquè se sent compresa i estimada i per tant capaç de comprendre i estimar: això és l'inici. Se sent compresa, se sent estimada, i com a conseqüència capaç de comprendre i d'estimar els altres. De fet, ella dirà: «L'amor de Déu sempre m'ha acompanyat de manera misteriosa. [...] El Senyor m'ha estimat molt: cal estimar tothom. [...] Cal compadir!» Aquesta és l'ànima de Bakhita. Certament, *com-padir* significa patir amb les víctimes de tanta inhumanitat present en el món, i també compadir el qui comet errors i injustícies, no justificant, sinó humanitzant. Aquesta és la carícia que ella ens ensenya: humanitzar. Quan entrem en la lògica de la lluita, de la divisió entre nosaltres, dels mals sentiments, un contra un altre, perdem la humanitat. I moltes vegades pensem que necessitem humanitat, que hem de ser més humans. I aquest és el treball que ens ensenya santa Bakhita: humanitzar, humanitzar-nos a nosaltres mateixos i humanitzar els altres.

Santa Bakhita es fa cristiana, és transformada per les paraules de Crist que meditava quotidianament: «Pare, perdona'ls, que no saben el que fan» (Lc 23,34). Per això deia: «Si Judes hagués demanat perdó a Jesús també ell hauria trobat misericòrdia.» Podem dir que la vida de santa Bakhita s'ha convertit en una paràbola existencial del perdó. Que bonic que és dir d'una persona que “ha estat capaç, ha estat capaç de perdonar sempre”.

I ella va ser capaç de fer-ho sempre, encara més: la seva vida és una paràbola existencial del perdó. Perdonar perquè després nosaltres serem perdonats. No hem d'oblidar això: el perdó, que és la carícia de Déu a tots nosaltres.

El perdó la va fer lliure. El perdó primer rebut a través de l'amor misericordiós de Déu, i després el perdó donat l'ha fet una dona lliure, alegre, capaç d'estimar.

Bakhita va poder viure el servei no com una esclavitud, sinó com una expressió del do lliure d'ella. I això és molt important: feta serventa involuntàriament —va ser venuda com esclava— després va escollir lliurement fer-se serventa, portar les càrregues dels altres damunt les seves espatlles.

Santa Josefina Bakhita, amb el seu exemple, ens indica el camí per a ser finalment lliures de les nostres esclavituds i pors. Ens ajuda a desemmascarar les nostres hipocresies i els nostres egoismes, a superar ressentiments i conflictes. I ens anima sempre.

Estimats germans i germanes, el perdó no treu res, sinó que afegeix —què afegeix el perdó?— dignitat: el perdó no treu res, sinó que afegeix dignitat a la persona, fa apartar la mirada d'un mateix cap als altres, per a veure'ls igual de fràgils que nosaltres, però sempre germans i germanes en el Senyor. Germans i germanes, el perdó és font d'un zel que es fa misericòrdia i crida a una santedat humil i alegre, com la de santa Bakhita.